

Mieszkańcy Güllen, Klara Zachanassian i żądza pieniądza. *Wizyta starszej pani* Friedricha Dürrenmatta

- [Wprowadzenie](#)
- [Przeczytaj](#)
- [Audiobook](#)
- [Sprawdź się](#)
- [Dla nauczyciela](#)

Bibliografia:

- Źródło: Jan Parandowski, *Mitologia*, Londyn 1992, s. 229–234.
- Źródło: Leszek Kołakowski, *O wybaczeniu*, [w:] Leszek Kołakowski, *Mini wykłady o maxi sprawach*, Kraków 2009, s. 225–226.
- Źródło: Małgorzata Budzowska, *Medea w tradycji prędeurypidejskiej*, Łódź 2004, s. 6.
- Źródło: Friedrich Dürrenmatt, *Wizyta starszej pani*, Warszawa 1988, s. 85–87.
- Źródło: Friedrich Dürrenmatt, *Wizyta starszej pani*, Warszawa 1988, s. 64.
- Źródło: Jacek Uglik, *Wizyta starszej pani*, dostępny w internecie:
<http://artpapier.com/index.php?page=artykul&wydanie=59&artykul=1339> [dostęp 20.02.2021 r.].

Mieszkańcy Güllen, Klara Zachanassian i żądza pieniędzy. *Wizyta starszej pani* Friedricha Dürrenmatta

Źródło: Pixabay, domena publiczna.

Niewiele elementów *Wizyty starszej pani* Friedricha Dürrenmatta można uznać za komiczne. Bohaterką jest zgorzkniała i zawiedziona życiem bogaczka Klara Zachanassian, która dokonuje wprawdzie zemsty, ale nic nie wskazuje na to, by przyniosła jej ona ukojenie i spokój.

Utwór Dürrenmatta opowiada o odwiecznych, ludzkich namiętnościach: miłości, zdradzie, zemście, chciwości, dlatego też jego wymowa jest uniwersalna i pozostawia widzów z pytaniami dotyczącymi istoty człowieczeństwa.

Twoje cele

- Porównasz Klarę Zachanassian z antyczną Medeą.
- Przeanalizujesz powody zemsty Klary.
- Scharakteryzujesz społeczność Güllen.
- Wskażesz elementy groteski w kształtowaniu świata przedstawionego.

Friedrich Reinhold Dürrenmatt (1989)

Źródło: Elke

Friedrich Reinhold Dürrenmatt – urodził się w 1921 roku w Konolfingen. Był szwajcarskim dramaturgiem, prozaikiem, eseistą i teoretykiem teatru. Początkowo interesował się malarstwem i rysował. Jego obrazy były wystawiane w Neuenburgu i w Zurychu. W roku 1941 podjął studia filozofii, nauk ścisłych i germanistyki, początkowo w Zurychu, potem w Bernie. W roku 1945 zakończył naukę. Jego debiut nosił tytuł *Anabaptyści*. Potem napisał powieść kryminalną *Sędzia i jego kat*. Początkowo zmagał się z problemami finansowymi. Zarabiał, pisząc powieści detektywistyczne oraz słuchowiska radiowe. Pierwszym sukcesem teatralnym okazała się sztuka *Małżeństwo pana Mississippi*, ale prawdziwą sławę przyniosły mu *Wizyta starszej pani*

i *Fizycy*.

Do historii literatury przeszedł przede wszystkim jako dramaturg, autor dzieł takich jak: *Anioł zstąpił do Babilonu*, *Jesienny wieczór*, *Król Jan według Szekspira*, *Wspólnik*, *Zwłoka*. Tworzył też prozę, np.: *Podejrzenie*, *Tunel*, *Greki szuka Greczynki*, *Upadek*, *Zlecenie*, albo *o obserwacji obserwatora obserwatorów*. Dramaty Dürrenmatta miały, zgodnie z jego teorią, wytworzyć w widzach dystans do wydarzeń rozgrywających się na scenie podczas spektaklu. Celem sztuk było stawianie pytań filozoficznych i moralnych oraz skłanianie widzów do samodzielnych przemyśleń. Dlatego też Dürrenmatt operował [groteską](#), deformacją, [karykaturą](#) i wyolbrzymieniem – tym, co charakteryzuje tragikomedie. Friedrich Reinhold Dürrenmatt zmarł w 1990 w Neuchâtel.

Zarys fabuły

Klara Zachanassian, główna bohaterka tragikomedii Dürrenmatta, po ponad 40 latach powraca do swojego rodzinnego miasteczka Güllen, gdzie spędziła młodość. Jest to mała miejscowość, która kiedyś świetnie się rozwijała, a obecnie jest upadającą miejsciną. Właściwie Güllen bankrutuje, choć reszta kraju rozwija się w dość szybkim tempie. Nikt nie chce poczynić żadnych inwestycji w miasteczku, a jego mieszkańcy z dnia na dzień stają się

biedniejsi. Akcja dramatu rozpoczyna się, gdy na peronie czeka na nią komitet powitalny, a przede wszystkim jej dawny kochanek Alfred III.

Klarę Zachanassian porównuje się nierzadko do mitologicznej Medei.

Eugène Delacroix, *Medea*, 1862

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Evelyn de Morgan, *Medea*

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

Alfons Mucha, *Medea*, 1898

Źródło: Wikimedia Commons, domena publiczna.

((Jacek Uglik

Wizyta starszej pani

Fundament opowieści Dürrenmatta stanowi osoba tytułowej starszej i obrzydliwie bogatej pani – Klary Zachanassian, powracającej po latach do rodzinnej miejscowości z zamiarem dokonania życiowych rozrachunków. W biednym miasteczku społeczność wiele po tej wizycie oczekuje. Liczą, że pieniądze Klary pozwolą wydostać się Güllen z nędzy. I faktycznie: od przybywającej pani Zachanassian słyszą upragnioną deklarację. Kobieta gotowa jest przeznaczyć miasteczku i jego mieszkańcom miliard dolarów w zamian za spełnienie jednego, prostego warunku. Starsza Pani chce śmierci sklepikarza Alfreda Illa, dawnego kochanka, który podeptał ich miłość, odtrącił będącą w ciąży kobietę i wyparł się ojcostwa. Młoda Klara musiała opuścić Güllen, popadła w nędzę, straciła dziecko i została prostytutką. Z czasem, dzięki finansowo atrakcyjnemu zamążpójściu, jej los się odmienił. Ale dawnych krzywd nigdy nie zapomniała. Teraz powraca do miasteczka – niczym starożytna bogini zemsty – z żądaniem sprawiedliwości. I w tym momencie rozpoczyna się właściwy dramat Dürrenmatta osnuty wokół problemu winy

i kary. Zrazu obywatele Güllen nie kryją oburzenia propozycją starszej pani. Perspektywa bogactwa jednak kusi, mieszkańcy z każdym dniem oswajają sobie rzeczywistość, w której przyszło im trwać, aż wreszcie dorabiają do owej pierwotnie niehumanistycznej i barbarzyńskiej propozycji teorii – godzą się w imię swoście pojmowanej sprawiedliwości i lepszego jutra na zabójstwo Alfreda Illa.

Źródło: Jacek Uglik, *Wizyta starszej pani*, dostępny w internecie: <http://artpapier.com/index.php?page=artykul&wydanie=59&artykul=1339> [dostęp 20.02.2021 r.].

Słownik

groteska

(fr. *grotesque* – dziwaczny) w literaturze określenie szczególnego rodzaju komizmu, którego właściwością jest ostentacyjne odrzucenie przyjętych zasad prawdopodobieństwa, prowadzące do powstania zdeformowanego, niezgodnego z wizją zdroworozsądkową, obrazu rzeczywistości

karykatura

(wł. *caricatura* – ładowanie, przeciążanie) w sztukach plastycznych sposób przedstawienia postaci lub przedmiotu polegający na wyolbrzymieniu i przejawskrawieniu pewnych cech charakterystycznych w celu ośmieszenia lub dla żartu

relatywizm etyczny

głosi, że wartości i związane z nimi normy i oceny mają charakter względny, np. zależą od warunków, w których są wypowiedane, i od tego, przez kogo są wypowiedane

Polecenie 1

Na podstawie wysłuchanych fragmentów mitu wyjaśnij, co jest istotą tragizmu Medei.

Audiobook można wysłuchać pod adresem: <https://zpe.gov.pl/b/Pm38IWlpt>

Jan Parandowski

Mitologia

Jeden Herakles coś mruczał i potrząsał głową. Zdawało się, że czemuś nie dowierza. Jazon unikał jego wzroku, albowiem te wątpliwości były słuszne. Królewicz z Jolkos dokonał wszystkiego z pomocą kobiety. Córką Ajetesa, Medea, zakochała się w nim, jak niegdyś Ariadna Minosówna w Tezeuszu. Zakochała się od pierwszego wejrzenia, gdy wszedł na dwór ojca śmiały, urodziwy i taki inny niż mężczyźni, których widziała dotychczas. Była czarodziejką i dopomogła wybrańcowi swego serca: dała mu balsam cudowny. Jazon namaścił nim ciało i uczynił je odpornym na rany i poparzenia. [...] Bez niej nie zdołałby nigdy zwyciężyć bogów spiżowych ani wziąć złotego runa ze świętego gaju Aresa. [...] Jazon [...] z dumą i radością uwoził z Kolchidy złote runo, a z nim cieszyła się Medea, która uciekła z domu ojca. Wypłynęli wczesnym rankiem. Około południa dostrzegli na widnokręgu okręt, za nim drugi, trzeci, całą flotę. Król Ajetes ścigał Argonautów. Statki kolchidzkie zbliżały się coraz bardziej. Wówczas Medea zabiła swego brata, małego Absyrtosa, którego uciekając porwała z domu, ciało pokrajała na kawałki i rozrzuciła je po morzu. Gdy Ajetes ujrzał na falach członki syna, zatrzymał okręty, aby je pozbierać. Tymczasem szybka Argo odpłynęła daleko. Nikt nie dziękował czarodziejce za wybawienie. [...] Całe Jolkos wybiegło na powitanie Jazon. W tłumie zebranych brakło tylko starego ojca. Złożony ciężką chorobą, dogorywał w domu. Gdy Jazon wszedł, staruszek nie poznał go, mając oczy już obrócone w zaświaty. Królewicz tak wierzył we wszechmoc Medei, że i teraz patrzył jej pilnie w twarz, czy nie wyczyta w niej jakiejś radosnej obietnicy. Czarodziejka skinęła głową. [...] Od czasu wyprawy Jazon stał się bohaterem narodowym i wszędzie otwierały się przed nim gościnne podwoje. Najżyczliwiej przyjął go król Koryntu, Kreon. Oddał mu część pałacu

na mieszkanie i nie pozwalał mówić o wyjeździe. Zresztą sam Jazon o tym nie myślał, odkąd poznał córkę Kreona, śliczną Kreuzę. Prawda, że Medea była również piękna. [...] Kreuza natomiast, prosta i cicha Greczynka, ciągnęła serce Jazona swoim łagodnym wdziękiem. [...] Medei bał się zawsze. Posiadała moc okrutną, o której nie mógł myśleć bez zgrozy. Przeświadczenie, że przecież jej wszystko zawdzięcza, było dlań przykre, niewygodne i paliło go wstydem. Poza tym czuł w niej jakąś obcość. [...] Widząc, że królewna koryncka coraz bardziej mu sprzyja, zebrał się na odwagę i powiedział Medei prawdę; że jej nie kocha, i że te śluby zamorskie są w Grecji nieważne, że zamierza żenić się z Kreuzą. I aż się zdziwił, jakie to na niej uczyniło małe wrażenie. Z pokorą pocałowała go w rękę, dziękowała za wszystko dobre, które miała od niego, mówiąc, że przechowa o nim najdroższe wspomnienie. A dla narzeczonej złożyła podarek ślubny – szatę precudnej roboty. Nazajutrz miały się odbyć zrękowiny Jazona i Kreuzy. Królewna zwlekła z siebie peplos i chiton, i na nagie ciało włożyła szatę Medei. Suknia oblepiła się dokoła jej członków, przyległa, przywarła mocno i parzyła jak ogień. Wieniec złoty na skroniach zajął się również i płomienie pełzały po jej białych licach. Próbowano gasić, ale woda zamieniała się w parę i okrywała królewną mleczną chmurą. Nic nie pomogło. Szata, zatruta w jadowitych sokach ziół, wżarła się w ciało i biedna dziewczyna żywcem płonęła. Krzyczała w męce śmiertelnej.

Polecenie 2

Nauczyciel z dramatu Dürrenmatta zestawia Klarę Zachanassian z antyczną bohaterką, Medeą. Przedstaw podobieństwa, które łączą obie bohaterki.

((Friedrich Dürrenmatt

Wizyta starszej pani

NAUCZYCIEL

Pani Zachanassian! Pani jest kobietą, która została boleśnie zraniona w swych uczuciach. Żąda pani absolutnej sprawiedliwości. Przypomina mi pani antyczną bohaterkę, Medeę. Ale właśnie dlatego, że doskonale panią rozumiemy, zdobywamy się na odwagę, żeby tym więcej żądać: niech pani zrezygnuje ze zgubnej myśli o zemście, niech pani nie doprowadza nas do ostateczności, lecz pomoże biednym, słabym, ale uczciwym ludziom wieść nieco godniejsze życie, niech się pani zdobędzie na prawdziwe człowieczeństwo!"

Źródło: Friedrich Dürrenmatt, *Wizyta starszej pani*, Warszawa 1988, s. 64.

Sprawdź się

Pokaż ćwiczenia:

Ćwiczenie 1

Przeczytaj fragment tekstu o Medeji, a następnie przypomnij sobie ostatnią rozmowę Klary z Illem. Zastanów się i wyjaśnij, co stało się przekleństwem Klary Zachanassian. Odpowiedz na pytanie: Jak wyraża ona uczucia?

((Małgorzata Budzowska

Medea w tradycji przedeuryypidejskiej

Najbardziej wyraźną cechą Medeji jest jej gorące uczucie do Jazona. Miłość jest esencją jej charakteru i centrum legendy. Jest to miłość fatalna, straszna i zgubna, bo Medea to zbrodniarka z miłości. Tragedią bohaterki staje się jej przeznaczenie, według którego skazana jest na to, by być udręką dla samej siebie i dla innych. To fatalne i nieodparte przeznaczenie zbliża Medeę do innych wielkich kochanek mitycznych, takich jak Helena, Fedra, Dydona. Jej życie nie ma w poezji ustalonego końca – jest nieśmiertelna i żyje na Polach Elizejskich jako żona Achillesa.

Źródło: Małgorzata Budzowska, *Medea w tradycji przedeuryypidejskiej*, Łódź 2004, s. 6.

W oparciu o fragment eseju Leszka Kołakowskiego przedstaw okoliczności, które utrudniają głównej bohaterce dramatu Dürrenmatta osiągnąć stan wybaczenia.

((Leszek Kołakowski *O wybaczeniu*

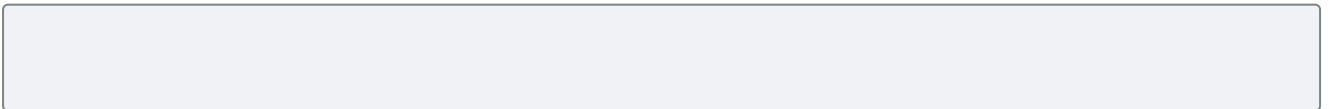
Czym innym jest wybaczenie jako akt psychologicznie wiążący, jako osobiste postanowienie. Ktoś mi krzywdę wyrządził, ale ja mu wybaczam - natychmiast albo po pewnym czasie – a to znaczy, że nie tylko zarzucam myśl o odwecie, przy założeniu, że jest w mocy odwet taki wziąć na krzywdzicielu, ale ponadto, że nie żywię już do krzywdziciela urazy, nie chcę mu zaszkodzić, nie ścigam go przekleństwami, nie wyrażam itp.

Mogłoby się wydawać, że wybaczenie w tym sensie nie jest czymś, co mogę dowolnie postanowić, że nie potrafię po prostu aktem woli sprawić, bym nie żywił urazy do kogoś, kto mnie skrzywdził, że jeśli ta uraza mija, to mija z jakichś przyczyn, nad którymi nie mam władzy. To jest jednak chyba w części tylko prawdziwe i zależy od okoliczności. Jeśli ktoś wyrządził mi krzywdę albo przykrość niechcący czy wskutek niewiedzy i jeśli nie jest to wielka krzywda, wybaczenie przychodzi nam może bez wielkiego trudu, ale i w takim wypadku nie jest to, jak się wydaje, akt woli: ktoś mnie bezwiednie potrącił; jeśli mówi „przepraszam”, łatwo mi powiedzieć „ależ nic się nie stało”. Jeśli widzę, że nie chce powiedzieć „przepraszam”, już mogę wpaść w gniew.

Gdyby jednak naprawdę tak było, że taki akt zaniechania urazy nie zależy w ogóle od naszej woli, chrześcijańskie wezwania do wybaczenia innym ludziom nie miałyby sensu, kazałyby nam sprawiać, by nie stało się coś, co staje się na mocy porządku natury, nad którym nie mamy władzy; tak samo jak nie możemy sprawić, by śnieg nie padał, nie

możemy – wedle tego rozumowania – zmusić duszy naszej, by wyzbyła się poczucia krzywdy i niechęci do krzywdziciela. W rzeczywistości, jeśli na serio bierzemy Chrystusowe przykazania – mamy przecież do 77 razy, praktycznie bez końca, przebaczać, a tym bardziej jeśli krzywdziciel żałuje swego uczynku – to jest jasne, że one odnoszą się nie po prostu do zaniechania pomsty, ale do przebaczenia jako naszego własnego duchowego stanu. Nie należy wprowadzić twierdzić, że ten stan można w każdej chwili dowolnym ruchem świadomości wywołać, ale z pewnością można wesprzeć duszę naszą, by go osiągnąć.

Źródło: Leszek Kołakowski, *O wybaczeniu*, [w:] Leszek Kołakowski, *Mini wykłady o maxi sprawach*, Kraków 2009, s. 225–226.

Barbara Krafftówna, odgrywająca rolę Klary Zachanassian w spektaklu w reż. Jerzego Gruzdy (1971), wystąpiła przed kamerą w półmasce, która nakrywała czoło i powieki. W jednym z wywiadów tak tłumaczyła tę decyzję: „Półmaska pasowała do bohaterki, której całe ciało jest poskładane z kawałków i protez. W półmasce moje oko było żywe, poruszało się, ale powieki pozostawały nieruchome”¹.

Założenie maski uczyniło Klarę postacią groteskową. Zapoznaj się z definicją groteski i wskaż, z czego wynika groteskowość.

Źródło: tylko do użytku edukacyjnego.

- ☐ Odwołanie do tradycji antycznej poprzez nałożenie maski.
- ☐ Przerysowanie postaci łączy komizm z tragizmem.
- ☐ Twarz jest niewidoczna.

Ćwiczenie 4

Klara Zachanassian to bohaterka groteskowa. Jej sposób zachowania, słowa i czyny kontrastują wyraźnie z wyglądem. Uzupełnij tabelę informacjami na temat wyglądu i zachowania Klary.

Wygląd	Zachowanie

Ćwiczenie 5

Wskaż cechy Güllen i zachowania mieszkańców wobec Illa po wizycie Klary Zachanassian.

Ćwiczenie 6

Odszukaj w dostępnych źródłach obraz Claude'a Verlinde'a *Marionetki* i ustal, co wspólnego mają przedstawione na nim postacie z mieszkańcami Güllen.

Ćwiczenie 7

Od pewnego momentu Ill rozumie, że jego życie jest zagrożone. Szuka więc pomocy u najbardziej wpływowych mieszkańców miasta. Przypomnij sobie trzy kluczowe rozmowy Illa: z policjantem, z burmistrzem i księdzem. Wyjaśnij, co na temat zagrożenia życia mówią oni Illowi. Połącz w pary uczestników rozmów z ich stanowiskami.

Ksiądz

Twierdzenie, że działania Klary nie są powodem do aresztowania. Cena miliarda jest zbyt wysoka.

Policjant

Niezrozumienie dla niepokoju Illa. Nie ma on prawa żądać aresztowania Klary. Obawy związane z zagrożeniem ze strony mieszkańców to oszczerstwo.

Burmistrz

Bagatelizowanie strachu Illa. Nie należy bać się śmierci cielesnej.

Ćwiczenie 8

Wymień trzy powody, które są związane z tragizmem Illa.

Dla nauczyciela

Autor: Anna Grabarczyk

Przedmiot: Język polski

Temat: Mieszkańcy Güllen, Klara Zachanassian i żądza pieniądza. *Wizyta starszej pani* Friedricha Dürrenmatta

Grupa docelowa:

Szkoła ponadpodstawowa, liceum ogólnokształcące, technikum, zakres podstawowy

Podstawa programowa:

Zakres podstawowy

Treści nauczania – wymagania szczegółowe

I. Kształcenie literackie i kulturowe.

1. Czytanie utworów literackich. Uczeń:

- 1) rozumie podstawy periodyzacji literatury, sytuuje utwory literackie w poszczególnych okresach: starożytność, średniowiecze, renesans, barok, oświecenie, romantyzm, pozytywizm, Młoda Polska, dwudziestolecie międzywojenne, literatura wojny i okupacji, literatura lat 1945–1989 krajowa i emigracyjna, literatura po 1989 r.;
- 2) rozpoznaje konwencje literackie i określa ich cechy w utworach (fantastyczną, symboliczną, mimetyczną, realistyczną, naturalistyczną, groteskową);
- 6) rozpoznaje w tekstach literackich: ironię i autoironię, komizm, tragizm, humor, patos; określa ich funkcje w tekście i rozumie wartościujący charakter;
- 7) rozumie pojęcie groteski, rozpoznaje ją w tekstach oraz określa jej artystyczny i wartościujący charakter;
- 9) rozpoznaje tematykę i problematykę poznanych tekstów oraz jej związek z programami epoki literackiej, zjawiskami społecznymi, historycznymi, egzystencjalnymi i estetycznymi; poddaje ją refleksji;
- 10) rozpoznaje w utworze sposoby kreowania: świata przedstawionego (fabuły, bohaterów, akcji, wątków, motywów), narracji, sytuacji lirycznej; interpretuje je i wartościuje;

2. Odbiór tekstów kultury. Uczeń:

- 1) przetwarza i hierarchizuje informacje z tekstów, np. publicystycznych, popularnonaukowych, naukowych;

III. Tworzenie wypowiedzi.

2. Mówienie i pisanie. Uczeń:

- 1) zgadza się z cudzymi poglądami lub polemizuje z nimi, rzeczowo uzasadniając własne zdanie;
- 4) zgodnie z normami formułuje pytania, odpowiedzi, oceny, redaguje informacje, uzasadnienia, komentarze, głos w dyskusji;
- 10) w interpretacji przedstawia propozycję odczytania tekstu, formułuje argumenty na podstawie tekstu oraz znanych kontekstów, w tym własnego doświadczenia, przeprowadza logiczny wywód służący uprawomocnieniu formułowanych sądów;
- 11) stosuje zasady poprawności językowej i stylistycznej w tworzeniu własnego tekstu; potrafi weryfikować własne decyzje poprawnościowe;
- 12) wykorzystuje wiedzę o języku w pracy redakcyjnej nad tekstem własnym, dokonuje korekty tekstu własnego, stosuje kryteria poprawności językowej.

IV. Samokształcenie.

9. wykorzystuje multimedialne źródła informacji oraz dokonuje ich krytycznej oceny;

Lektura uzupełniająca

- 35) Friedrich Dürrenmatt, Wizyta starszej pani;

Kształtowane kompetencje kluczowe:

- kompetencje w zakresie rozumienia i tworzenia informacji;
- kompetencje w zakresie wielojęzyczności;
- kompetencje cyfrowe;
- kompetencje osobiste, społeczne i w zakresie umiejętności uczenia się;
- kompetencje w zakresie świadomości i ekspresji kulturalnej.

Cele operacyjne. Uczeń:

- porówna Klarę Zachanassian z antyczną Medeą;
- przeanalizuje powody zemsty Klary;
- scharakteryzuje społeczność Güllen;

- wskaże elementy groteski w kształtowaniu świata przedstawionego.

Strategie nauczania:

- konstruktywizm;
- konektywizm.

Metody i techniki nauczania:

- ćwiczeń przedmiotowych;
- z użyciem komputera;
- dyskusja.

Formy pracy:

- praca indywidualna;
- praca w parach;
- praca w grupach;
- praca całego zespołu klasowego.

Środki dydaktyczne:

- komputery z głośnikami, słuchawkami i dostępem do internetu;
- zasoby multimedialne zawarte w e-materiale;
- tablica interaktywna/tablica, pisak/kreda;
- telefony z dostępem do internetu.

Przebieg lekcji

Przed lekcją:

1. Uczniowie zapoznają się przed zajęciami z utworem Friedricha Dürrenmatta *Wizyta starszej pani*.

Faza wprowadzająca:

1. Lekcja zaczyna się dyskusją na temat obrazu współczesnego społeczeństwa w dramacie Friedricha Dürrenmatta *Wizyta starszej pani*. Tym samym nauczyciel sprawdza przygotowanie uczniów do zajęć.
2. Podanie celu i tematu zajęć.

Faza realizacyjna:

1. Nauczyciel na podstawie tekstu w sekcji „Wprowadzenie”, „Przeczytaj”, „Audiobook” w e-materiale rozmawia z uczniami o tym, kim była Medea i prosi o porównanie Klary Zachanassian z antyczną Medeą. Następnie każdy uczeń indywidualnie uzasadnia,

który z obrazów zamieszczonych w sekcji „Przeczytaj” najbardziej pasuje mu do wizerunku Klary i dlaczego.

2. Uczniowie w dalszym ciągu pracują z postacią Medei. Na podstawie wysłuchanych fragmentów mitu wyjaśniają, co jest istotą tragizmu tej postaci.
3. Uczniowie dzielą się na kilkusobowe grupy. Nauczyciel wyznacza do wykonania każdemu zespołowi po dwa zadania z sekcji „Sprawdź się”. Po upływie wyznaczonego czasu przedstawiciele grup omawiają odpowiedzi, a nauczyciel weryfikuje poprawność.

Faza podsumowująca:

1. W fazie podsumowującej uczniowie dyskutują nad kwestią przesłania utworu.
2. Nauczyciel podsumowuje lekcję – podkreśla nowatorskość konwencji utworu.

Praca domowa:

1. Scharakteryzuj obraz mieszkańców Güllen ukazany w lekturze *Wizyta starszej pani*.

Materiały pomocnicze:

- Jacek Uglik, *Wizyta starszej pani*, dostępny w internecie:
<http://artpapier.com/index.php?page=artykul&wydanie=59&artykul=1339>
- Małgorzata Budzowska, *Medea w tradycji przedeurypideckiej*, Łódź 2004.

Wskazówki metodyczne

- Uczniowie mogą przed lekcją zapoznać się z multimediami z sekcji „Audiobook”, aby aktywnie uczestniczyć w zajęciach i pogłębiać swoją wiedzę.